

SOTSIAALMINISTEERIUM

Puudega vanaduspensioniealised

Lahendusettepanek: pensionilisa alates 80.eluaastast

Kadri Mets ja Merle Sumil-Laanemaa
Sotsiaalministeerium

07.12.2022

Tänaſed teemad

- 1 Sissejuhatus: statistika, laiem toetussüsteem, hiljutised muudatused
- 2 Tänaſed murekohad: puudega vanaduspensioniealiste toetus ja üksi elava pensionäri toetus
- 3 Lahendusettepanek
- 4 Arutelu ja kokkuvõte

Sissejuhatus

statistika, laiem toetussüsteem, hiljutised muudatused

Ülevaade: 65+ inimesed

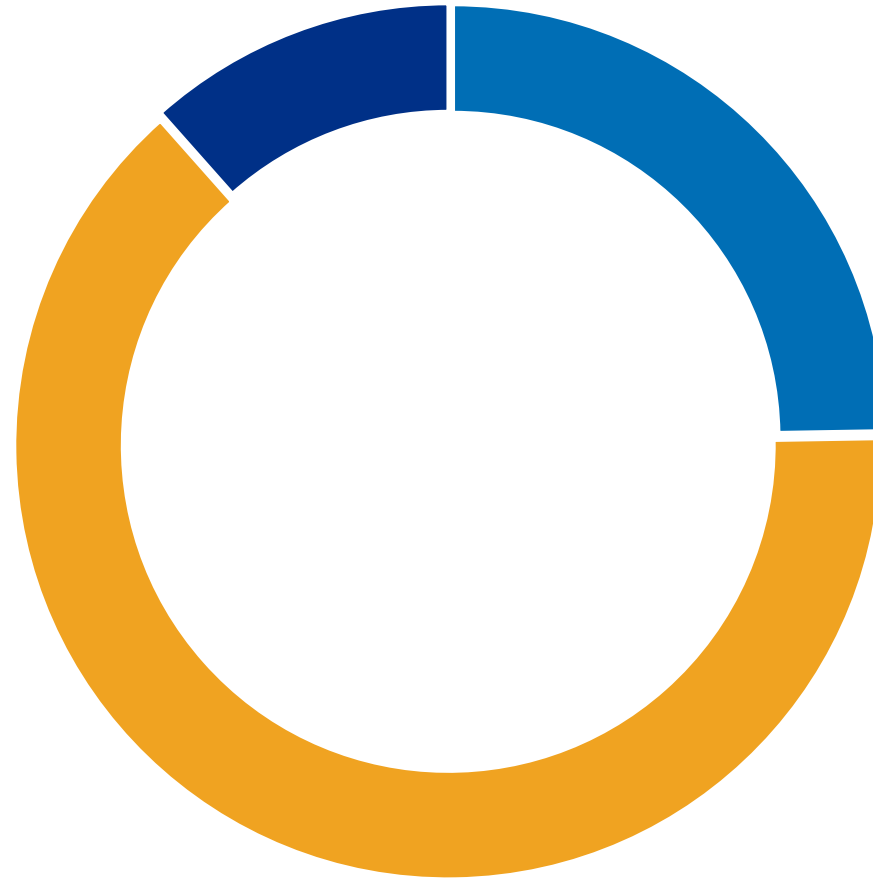
		65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100 ja vanemad
Olem Stat:RV021	01.01.2022	79065	68117	44781	43811	23752	10284	2143	193
Puude raskusaste	01.02.2022	15632	16416	14845	18122	12685	6768	1687	173
Puuetega inimeste osakaal		20%	24%	33%	41%	53%	66%	79%	90%
Taotlusi	2021	3974	4169	3106	3236	2025	942	202	14

Puuetega inimeste osakaal 80+ 49%

Puuetega inimeste osakaal 75+ 43%

Puuetega inimeste osakaal VPI 32%

64+ kehtivad puude raskusastme otsused (30.09.2022)

■ Keskmine: 17 411 inimest ■ Raske: 44 846 inimest ■ Sügav: 8 129 inimest

64+ kehtivad puude raskusastme otsused (30.09.2022)

Keele-ja kõnepuue	87
Kuulmispuue	589
Liikumispuue	43286
Liitpuue	16056
Muu	4124
Nägemispuue	1165
Psüühikahäire	4332
Puudeliik puudub	393
Vaimupuue	354
	70386

Puudega vanaduspensioniealise toetus

Makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega vanaduspensioniealisele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevusteks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks

Keskmine puue	12,79 eurot
Raske puue	26,85 eurot
Sügav puue	40,91 eurot

Laiem toetussüsteem

- KOV teenused ja toetused
- Abivahendite soodustus
- Meditsiiniseadme soodustus
- Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus
- Erihoolekande teenus
- Kaug- ja kirjutustõlketeenus
- Hambaravihüvitiste skeemid
- Taastusravi
- Ravimite soodustused
- Täiendav ravimihüvitis
- Puudega seotud soodustused

Viimased muudatused

- Muutumatu ja progresseeruva seisundiga vanaduspensioniealisel võimalik tuvastada puude raskusaste eluajaks (08.05.2022)
- II astme alanejate vabastamine ülalpidamiskohustusest (08.05.2022)
- KOV kohustus abivajaduse hindamisel välja selgitada ka abivajavat isikut hooldava inimese toetusvajadus (08.05.2022)
- Puudega inimeste andmevahetus KOV-idele (01.02.2023)

- Üksi elava pensionäri toetuse tõus 115 eurolt 200 euroni (2022.a)
- Pensionitõus 20 eurot + keskmise pensioni tulumaksuvabastus (01.01.2023)
- Igale vanaduspensioniealisele täiendav 50 euro novembris inflatsioonikatteks
- Hooldereform (01.07.2023).

Tänased murekohad

puudega vanaduspensioniealiste toetus
ja üksi elava pensionäri toetus

Tänaste toetusmeetmete murekohad

- Puudega vanaduspensionialise toetus on väike ja seetõttu vähese mõjuga inimese jaoks.
- 2020. aastal oli 65. aastaste ja vanemate puudega inimeste suhtelise vaesuse määr 51,9%
- Puudega inimeste suur osakaal 80. aastaste ja vanemate vanusegrupis
- Piirangute kogemine kasvab hüppeliselt 80. eluaastast alates ja sellega seoses suurenevad selles vanusegrupis ka kulud ravimitele, kõrvalabile ja teenustele, kuid puudega vanaduspensionialise inimese toetus selles vanusegrupis ei suurene.
- Samuti tuleb toetuse saamiseks esmalt puude raskusastme tuvastamist taotleda, mis on inimese jaoks keerukas ja ka SKA-I on praktikas keeruline vanuse kasvades eristada puude raskusastet tavapärasest eakohasest kõrvalabi, järelevalve ja juhendamise vajadusest.

Tänaste toetusmeetmete murekohad

- Üksi elava pensionäri toetus ei kohtle võrdselt üksi elavaid inimesi.
- Üksi elava toetuse saamisel tekivad eelised jõukamatel mitme elamispinnaga peredel.
- Üksi elava toetuse saamiseks tuleb ette olukordi, kus manipuleeritakse rahvastikuregistri andmetega.
- Üksi elava toetus ei jõua kõigi abivajajateni. Üürikorteris üksinda elavad pensionärid ei kvalifitseeru toetusele.
- Puudega pensioniealistest 39 435 inimest on vanuses 80+, neist 48,8% sai üksi elava pensionäri toetust

Kokkuvõttes:

- Kõigi valdkondlike tegevuspiirangute kogemine kasvab hüppeliselt vanuserühmas 80+
- Abivahendite, ravimite kasutamine on seda levinum, mida vanema vanuserühmaga on tegu ning hüppeliselt kasvab kõrvalabi ja teenuste vajadus 80-aastaste ja eakamate inimeste puhul.
- Alates 80. eluaastast realiseeruvad inimese jaoks mitmed riskid üheaegselt, muuhulgas suureneb nii üski jäämise kui ka puude tekkimise tõenäosus ning suureneb kõrvalabi ja teenuste vajadus. Tänapäevased toetusmeetmed selles vanusegrupis ei ole olnud tõhusad vaesuse ega tervise ja toimetulekuga seotud kulude katmiseks, mistõttu on vajalik muuta toetuse andmise tingimusi ja suurust.

Lahendusettepanek

Lahendusettepanek

- Taust: 2021. a tehtud analüüs
- Alates 80. eluaastast pensionilisa 60 eurot kuus, mis asendab tänase puudega vanaduspensioniealistele mõeldud toetuse ja üksi elava pensionäri toetuse selles vanusegrupis.
- Toetus on indekseeritav
- Toetuse administreerimiseks ei ole vaja enam kontrollida, kas inimene elab rahvastikuregistri andmete järgi üksinda ja samuti ei ole inimesel vajalik enam toetuse saamiseks taotleda puude raskusastme tuvastamist.

Sihtrühm

- Kavandatava muudatuse sihtrühmaks on kõik inimesed alates 80. eluaastast, sh üksinda elavad vanemaealised ja puudega vanaduspensioniealised alates 80. eluaastast.
- 01.01.2022 seisuga oli 80.aastaseid ja vanemaid inimesi Eestis 80 183.
- Lisaks on muudatuse sihtrühmaks SKA, kes maksab nii üksi elava pensionäri kui ka puudega vanaduspensioniealise inimese toetust.

60 eurot kuus

	20 euro tõus	30 euro tõus	50 euro tõus	60 eurot tõus
Kokku kaotavad (puuded, puuded+üet)	30997	24763	4365	0
Puudega inimesed, kes ei saa ÜET	29901	4161	0	0
KOKKU	60898	28924	4365	0
	sügav pluss raske ilma ÜET	Sügav ilma ÜET		

SOTSIAALMINISTEERIUM

AITÄH!

